

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XEObd/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 8309209922
Dátum vydania rozhodnutia: 22. júla 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečkova
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8309209922.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti povinnej D. S., narodenej X. B. XXXX, s registrovaným trvalým pobytom XXX XX M. XX, za účasti vedľajšieho účastníka konania na strane povinnej Združenie na ochranu finančného spotrebiteľa OFS, so sídlom Petzwalova 12, 949 11 Nitra, IČO: 42 205 735, o vymoženie 1.399,40 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 12Er/826/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 4CoE/97/2012, 4CoE/98/2012-82 z 21. novembra 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 4CoE/97/2012, 4CoE/98/2012-82 z 21. novembra 2012 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 12Er/826/2009-39 z 8. februára 2012 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zároveň ju zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie. O trovách zastaveného exekučného konania rozhodol osobitným uznesením č. k. 12Er/826/2009-64 zo 4. mája 2012 tak, že súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému náhradu trov exekúcie nepriznal a oprávnenej uložil povinnosť zaplatiť na trovách právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka advokátovi JUDr. Igorovi Šafrankovi sumu vo výške 51,98 eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

2 Proti obojm uzneseniam súdu prvej inštancie podala oprávnená odvolanie. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 4CoE/97/2012, 4CoE/98/2012-82 z 21. novembra 2012 obe napadnuté uznesenia súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „OSP“).

3 Proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, vo výroku potvrdzujúcom uznesenie Okresného súdu Humenné o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení (v dovolaní nesprávne označené ako „uznesenie zo dňa 4.5.2012 sp. zn.: 12Er 826-2009“ - poznámka dovolacieho súdu), podala oprávnená dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že súdy oboch inštancií: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP), 2. konali vo veci, v ktorej sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP),

lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 3. rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ OSP), 4. oprávnenej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP), najmä nedostatočne zistili skutkový stav veci, lebo nevykonali náležité dokazovanie a 6. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP).

4 Odvolací súd mal odňať oprávnenej možnosť konať pred súdom tiež tým, že nerešpektoval jej procesný návrh na prerušenie odvolacieho konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Oprávnená v tejto súvislosti namietala aj nesprávne obsadenie súdu (§ 237 písm. g/ OSP), s poukazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) sp. zn. IV. ÚS 206/2008, v ktorom Ústavný súd SR uviedol, že ak sa v spore v konaní pred vnútroštátnym súdom nepodielal svojím výkladom práva spoločenstva komunitárny sudca, hoci tento výklad bol nevyhnutný na rozhodnutie vo veci samej, potom vnútroštátny súd bol v tejto časti konania nesprávne obsadený. Na základe uvedeného oprávnená žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a aby boli Súdnemu dvoru Európskej únie predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Navrhla aj odložiť vykonateľnosť dovolaní napadnutého uznesenia odvolacieho súdu (§ 243 OSP), s poukazom na vyššie uvedenú právnu argumentáciu a najmä skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený. Podaním zo dňa 16. júla 2013, ktoré bolo doručené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 17. septembra 2013 ako súčasť hromadného podania, oprávnená doplnila ňou uplatnený dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ OSP o právnu argumentáciu vzťahujúcu sa k rozsudku Súdnemu dvoru Európskej únie z 21. februára 2013, sp. zn. C-472/11, Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Csipai, Viktória Csipai.

5 Povinná sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadřila.

6 Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 25. marca 2013. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

7 S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

8 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a za ktorú koná zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), najskôr skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

9 Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (25. marca 2013) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého by právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

10 Napriek nesprávne označeniu dovolaním napadnutého rozhodnutia (v časti označenia uznesenia súdu prvej inštancie, ktoré odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil), považoval dovolací súd za nepochybné, že oprávnená mienila svojím dovolaním napadnúť uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 4CoE/97/2012, 4CoE/98/2012-82 z 21. novembra 2012 vo výroku potvrdzujúcom uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 12Er/826/2009-39 z 8. februára 2012, ktorým súd prvej inštancie vyhlásil exekúciu za neprípustnú a súčasne ju zastavil.

11 V zmysle procesnej úpravy účinnej v čase podania dovolania platilo, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP). Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu boli upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 OSP.

12 Prípustnosť dovolania podľa § 239 OSP v preskúmvanej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu a ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ OSP) na zaujatie stanoviska a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

13 Prípustnosť dovolania oprávnenej by tak prichádzala do úvahy iba vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd, taxatívne vymenovaných v § 237 OSP. Podľa tohto ustanovenia je totiž dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Na tieto vady, ktoré v podstate zodpovedajú absencii niektorej z podmienok konania (procesných podmienok, len za splnenia ktorých môže súd konať vo veci), prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti, to znamená aj vtedy, keď neboli dovolateľom výslovne namietané, čo je záver, ktorý možno vyvodiť z druhej vety § 242 ods. 1 OSP. Výskyt niektorej z týchto väd v konaní pred odvolacím súdom je vždy dôvodom na to, aby súd rozhodujúci o dovolaní, napadnuté rozhodnutie podľa § 243b ods. 1 OSP zrušil, a to prípadne spolu s rozhodnutím súdu prvého stupňa (§ 243b ods. 3 OSP), ak sa preukáže, že aj jeho rozhodnutie (resp. konanie, ktoré mu predchádzalo) trpí niektorou z väd podľa § 237 OSP.

14 Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd zamerl na opodstatnenosť tvrdenia oprávnenej, že sa jej postupom súdov odňala možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ OSP. Oprávnená existenciu tejto vady vyvodzovala z toho, že súdy oboch inštancií ju nevyzvali a ani s ňou inak nekomunikovali o jej právnych a skutkových návrhoch (námietky proti prejednávaniu veci, konanie bez nariadenia pojednávania, dokazovania). Namietala tiež, že odvolací súd nerešpektoval jej návrh na prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s článkom 267

Zmluvy o fungovaní Európskej únie, do skončenia exekučného konania o ňom nerozhodol a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa o ňom vôbec nezmiňuje.

15 Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ OSP je taký (vadný) postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

16 Dovolací súd sa v tejto súvislosti bližšie zaoberal práve námietkou oprávnenej, podľa ktorej odvolací súd nerozhodol o jej návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP.

17 Z obsahu spisu vyplýva, že návrh oprávnenej označený ako „Návrh na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) OSP a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ a doplnenie právnej argumentácie k podanému odvolaniu“ bol doručený Okresnému súdu Humenné dňa 10. augusta 2012 (č. l. 75 a nasl.). Krajský súd v Prešove ako súd odvolací napadnutým uznesením rozhodol 21. novembra 2012 iba o odvolaniach oprávnenej zo dňa 29. februára 2012 (č. l. 45 a nasl.) a dňa 31. mája 2012 (č. l. 69 a nasl.), bez uvedenia dôvodu, prečo sa návrhom oprávnenej na prerušenie konania vôbec nezaoberal.

18 Pokiaľ o včas podanom uvedenom procesnom návrhu oprávnenej odvolací súd nerozhodol bez toho, aby boli splnené podmienky pre takýto postup (napr. ak by bol návrh oprávnenej doručený na súd prvej inštancie po dátume, kedy bolo rozhodnuté o odvolaní oprávnenej), odňal oprávnenej v dôsledku uvedeného postupu možnosť konať pred súdom.

19 Uvedená skutočnosť, t. j. že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ OSP, je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

20 So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil uznesenie odvolacieho súdu vo výroku, ktorým Krajský súd v Prešove potvrdil uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 12Er/826/2009-39 z 8. februára 2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). S poukazom na ustanovenie § 439 písm. a/ CSP dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu tiež v tzv. závislom výroku potvrdzujúcom uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 12Er/826/2009-64 zo 4. mája 2012, ktorým sa rozhodlo o trovách exekučného konania.

21 Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami oprávnenej, uvedenými v dovolaní a nerozhodoval ani o návrhu oprávnenej na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, pretože by to bolo nadbytočné. Dovolací súd nerozhodol ani o návrhu oprávnenej na prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorý tvorí súčasť podaného dovolania, nakoľko ide o totožný návrh s tým, ktorý oprávnená podala v priebehu odvolacieho konania, takže o ňom rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí samostatným výrokom. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22 Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

